

БІБЛІОТЕЧКА ЮНОГО СУМІВЦЯ

Ч. 1

ОРЛИКИ

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Передрук крайового матеріалу

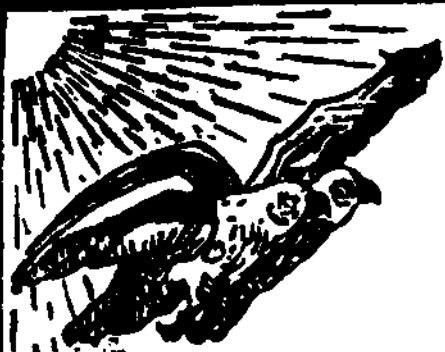
Видання Відділу Юного СУМ-у при
Центральнім Комітеті Спілки
Української Молоді

МЮНХЕН

1954

ЛОНДОН

diasporiana.org.ua

ВОДЬ НАРОДАМ!
ВОЛЯ ЛЕВІНІ!

ОРЛИКИ

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

СЛАВА
Героям України
СЛАВА

44 1961 Р. II

Кооп. друкарня «Ціцро»
Мюнхен, Friedberger Strasse 13. Tel. 15 892

Дорогі Юнаки і Юначки!

Ви напевно вже не раз чули про славних українських повстанців, про УПА і їх боротьбу з Москвою, яка загарбала і поневолила нашу рідну Україну. Московські більшовики знущуються над українським народом. Вони перетворили українських вільних селян та робітників на своїх рабів, а українських дітей виховують на зрадників свого народу. Але українська дітвора не дає себе збаламутити кремлівськими тиранами та їхнім наймитам. Українські діти допомагають повстанцям Української Повстанчої Армії, а багато молодих юнаків і юначок є навіть бійцями, сестрами-милосердя, зв'язковими, розвідчиками УПА.

Українські повстанці дбають також за дітвору і юнацтво. Вони видають для них журнальчики і книжечки. Такий один журнальчик „Орлики” ми одержали від зв'язкових, що прибули в 1953 р. з України і передруковуємо його, щоб Юнацтво Спілки Української Молоді могло прочитати також таку газетку, яку читають українські юнаки в підпіллі в Україні.

Журнальчик передруковуємо в цілості, не змінюючи і не виправляючи в цьому нічого. Одне, що ми змушені були випустити — це картинки, бо при передрукуванні вони вийшли б нечіткі. На їх місце ми даємо малюнки про повстанців, дібрані нашим видавництвом. Додано також пояснення деяких слів.

В. Ленюк

Керівник Відділу Ю.СУМ при Центральному Комітеті
Спілки Української Молоді

Березень, 1954 р.

На зміну йдемо

Ви чуєте, московські тигри!
Приходить вже розплати день,
Борцям упавшим за державу,
За Україну, честь і славу,
На зміну скоро ми прийдемо.

Родились ми дітьми України,
Батьків завзятих у борні,
Що поклялись або загинуть,
Або Москвою перекинуть...
І їм на зміну ідемо ми!

На зміну тим, що впали в бою,
На зміну сестрам і братам,
На зміну тим, що день свободи
Беруть із бою для народу,
На зміну їм ідемо, ідемо!

**Щасливе дитинство буде тільки
в Українській Самостійній Соборній
Державі**

Свято УПА

14 жовтня український народ святкує свято УПА. В 1943 році створилися перші відділи Української Повстанчої Армії на Поліссю і на Волині, а потім на Вінничині, в Карпатах, в Галичині, в Кіровоградщині, Житомирщині і по всій Україні. Це народні месники стали і б'ють большевицьких загарбників. УПА зброєю виганяє наїздників з України, бо тільки в своїй власній державі може український народ вільно жити, творити і розвиватися.

Українські повстанці били німецьких загарбників. і б'ють большевицьких загарбників. УПА зброєю виганяє наїздників з України, бо тільки в своїй власній державі може український народ вільно жити, творити і розвиватися.

Вже 7 років УПА бореться з большевицькими наїздниками. Москва кидає всякі відділи військ НКВД аби знищити УПА, вживає найпідліпших московських засобів підступу, а УПА живе й бореться.

І ніколи ніхто не всилі знищити УПА, бо це повстав український народ проти неволі, рабства, проти Москви! Бо це народня армія!

Слава народним месникам, що відважно борються і по-геройськи вмирають за волю України! Слава Українській Повстанчій Армії!

* * *

Скоро, скоро підростем ми,
Буде нам 17 літ.
Кинем ми книжки московські
Та й підемо просто в ліс.

У повстанці українські,
Щоб державу будувать.
Щоб вкраїнцям добре жилось
Москву треба звоювать.

В школі вчать Москву любити,
Кажуть, Сталін — батько наш.
А ми кажемо, що Сталін —
Це найтяжчий ворог наш!

Ми хвалитися не будем:
Хоч тепер пасем гусей,
Але ми повстанці будем
Незабаром. От і все!

Юні патріоти

Юрко Левин, хлопець років 15-ти. білявий з синіми очима, що швидко бігали з місця на місце, сидів в гайку недалеко від своєї хати й старанно чистив зброю. Один кріс чистив, а другий лежав рядом ще не чищений.

— Оцього сьогодні віддам, а цей мені лишиться — роздумував хлопець та позирав на сторони, чи кого не видно. Та ось до нього донісся крик матері: — Юрку! А Юрку! Ото ще хлопець, пів дня проробив в колгоспі¹⁾ і зник. Так і пропаде трудовень²⁾, а зимою, що їстимемо?!

Юрко все чув: і як сердилася мати, і як його кликала, та не обзивався. — Колгосп, та колгосп... — незадоволено він бурчав собі під ніс. — А що в тому колгоспі? Тільки тобою поштурхуються. От і сьогодні, Янко голови син вибрався, як в свято, і прийшов на поле з батьком, як який пан. Рано береться паном бути... А я не піду в колгосп робити. І так там нічого не зароблю. Та що колгосп...

Потім Юрко замовк та продовжував думати: „Я от вже 15 скоро буду мати, а ще нічого такого не зробив... Ех, мені б в повстанці... там би я показав цим босякам і Янкові пиху збив би...”

Юрко замислився, він обмірковував, щоб він міг зробити таке... таке велике, як от герої роблять. Йому було досадно, що він ще не зовсім дорослий. — Ет,.. добре

¹⁾ Колгосп — колективне господарство введене російським більшовицьким урядом, де селяни сробляють землю спільно і одержують за це лише трохи зерна і грошей.

²⁾ Трудовень — робочий день, за який колгоспник мусить виробити певну норму праці.

тим дорослим, вони можуть все зробити, а от я... я ще нічого не зробив...

Пополудні скрізь стало тихо. Всі пішли в колгосп на роботу, дома осталась тільки стара бабця та сірий кіт.

Юрко, почистивши зброю, поніс її ховати. — Оцього заховаю добре, бо його ще скоро не буду брати, а цього сьгодні вечером треба буде.

Він одного кріса сховав глибоко в землю, в пачці з січкою¹⁾, а другого сховав в корчах під верхом, між різням, щоби долежав до вечора. Зробивши свою роботу, він подумав, що вечером мама буде сварити і вирішив піти до річки на оболоні²⁾ нарізати трави для корови. Він забіг на подвір'я, скопив мішок і побіг на оболонь. Поміж лозами Юрко різав траву та впихав в мішок і не вглядів звідки взявся Янко, голови колгоспу син.

— А ти що робиш?! — крикнув Янко над Юрком, Юрко аж здригнувся від несподіванки, але, як побачив, що то Янко, з огидою сказав: — У-у! Ти гадюко, і сюди встпв прилізти!

Янко був Юрків ровесник і вони ходили разом до школи, та проте дуже ворогували, бо Янко на кожному кроці давав всім пізнати, що він син голови колгоспу.

— Я тобі покажу гадюкою називати! Ти будеш знати, як сіно колгоспне красти! — репетував Янко.

— Ой, злякався! Це наша оболонь.

— Була та загула! Тепер вона колгоспна, а мій тато голова! Я ще не те знаю про тебе! Скажи-но, що ти робив сьгодні у гайку? Га?!

Юрко тут не міг більше стриматися і він просто кинувся на Янка і звалив його з ніг в болото в новому вбранні.

¹⁾ Січка — посічена на дрібно солома для годівлі худоби.

²⁾ Оболоня — низина заросла травою.

— Оце тобі колгосп! Оце тобі сіно! А це, щоб не був шпигом! — І Юрко напихав Янкові за шию сіна разом з болотом.

— Розбійник! Бандит! Бандеровець!¹⁾ — репетував Янко, копірсаючись в болоті, та не міг дати ради з дужим і завзятим Юрком. Хоч і сам замазався в болото по коліна, але Янка вимазав по самі вуха... А тоді взяв мішок із сіном і пішов додому.

— Де ж ти ходив, шибенику!?! — почала сварити бабця. — Ось мати тобі дасть! Ще й батькові скаже! Бач, який в болоті.

— Я траву рвав на оболоні.

— А де ж та трава?

— Сохне, я її розіслав за стодолюю.

Вечором мати, як побачила Юрка почала також сварити: — Так оце ти такий робітник? А хліба хочеш? Соромся! Мати і батько роблять, а ти шляєшся. — Я по траву ходив. — Знову оправдувався Юрко. Мати трохи заспокоїлася, тільки додала: — Завтра підеш на роботу, хай трудовень запишуть.

Як уже стемніло, Юрко дістав схованого кріса і ліг на стежці під гайком. Він чекав повстанців. Хоч він не знав чи вони йтимуть, але сподівався, бо часто їх бачив, як вони тут ішли. Він схвильовано прислухався до кожного шороху, до тріску гілочок.

„Буду проситися в повстанці. Скажу, що я все-все робитиму: і розвідчиком можу бути і ще ким там треба... от, якби послушали і взяли..., а то отак живу... всі роблять, воюють, вбивають большевиків, живуть в лісах, гинуть за Україну, а я ще нічого нічого не зробив”.

Так лежав Юрко і обмірковував, як він говоритиме з повстанцями. Нараз затріщали гілочки. Він побачив, що стежкою йдуть повстанці. Юрко зрадів і так схви-

¹⁾ Бандеровець — так називають большевики українських повстанців і підпільників. Назва походить від імени керівника Організації Українських Націоналістів Степана Бандери.

лювався, що не знав з чого почати та тоді взяв себе в руки: „Хто ж зі мною говоритиме, як я буду такий?“

Як повстанці наблизилися, Юрко кахикнув три рази і тоді бачив, як всі залягли, а один спитав:

— Хто є!?

— Це я, не бійтеся, я Юрко Левин. Я хочу з вами поговорити.

— Іди сюди! — сказав повстанець.

Юрко скопився, взяв кріса і пішов до повстанця. Він зразу впізнав, що той повстанець з їхнього села, Іван Миколишин. Юрко посмілішав.

— А це що в тебе?

— Кріс. — сказав Юрко і хоч як хвилювався, та намагався це скрити і робився спокійним.

— Що ти з ним робиш? — постанець взяв кріса і став оглядати.

— Я вам приніс... і... я — тут Юрко запнявся і злякався допитливого погляду повстанця.

— Ну, що ти?! — перепитав повстанець.

— Я хотів проситися в повстанці... Я ще маю кріса для себе.

Повстанець хвилинку дивився то на кріса, то на Юрка, а тоді запитав: — А як ти знав, що ми тут йтимемо?

— Я не знав. Але сподівався, бо я тут вас часто бачив, тільки нікому не казав.

— А може казав?

— Ні, я не маленький, я знаю, що не можна...

— А чого ж ти в повстанці раптом захотів? Ти ж до школи ходиш?

— Ет, я скінчив 7 клас... та що з того?

— Ну?

— Та от і 7 клас скінчив, і вмію і читати і писати і рахувати, а сам ще нічого не зробив такого... такого як от інші роблять... такого великого...

— Гм, великого. Скільки ж тобі років?

— 15 буде скоро.

— Великого... Хто ж в 15 років велике робить?

— Є такі...

— Великого... — говорив повстанець до себе і оглядав кріса. — Добрий, ще новий. Ну, добре, Юрку, я тебе знаю і батька твого знаю, тільки я не знав, що ти такий виріс. А як так, то ми з тобою поговоримо і про великі справи. Тільки не сьогодні, а іншим разом. А покищо на тобі оцю книжечку, це заповіді революціонера, вивчи їх і застановися, чи зможеш ти такий бути. Як зможеш, значить будеш повстанець, а як ні, то і не зачинай, не тобі тоді до великих діл.

Повстанець витяг з торби книжечку та подав її Юркові. Юрко тремтячими руками взяв, подякував, ще хотів щось говорити, та повстанець подав йому руку і сказав: — Допобачення! Та гляди, щоб в тебе хто цю книжечку не побачив.

Вони попрощалися і розійшлися. Від радості Юрко аж біг додому, щоб скоріше прочитати заповіді революціонера.

— І де цей шибеник ходить? — чув він голос матері в хліві. Юрко тихо зайшов до хати, побачив, що бабця спали, став коло лямпи і почав жадібно читати заповіді революціонера, поки мати ненадійшла, а тоді сховав книжечку за пазуху і ліг ніби спати. Та ще довго не спав.

Вдосвіта батько збудив Юрка: — На роботу! Досить циндрики бити!

Юрко без слова збирався на роботу. „Та хай ще день чи два... А там, як піду в повстанці, тоді і батько зі мною інакше говоритиме” — думав Юрко.

Цілий день робив він на колгоспному полі. Сонце його біле волосся ще більше білило, а шкіру пражило. Та що то все проти тих радісних сподівань — він буде повстанець! Юрко усміхався до сонця. „Отоді і Янко присяде і голова стане менший. А цей Янко, мабуть, шпик¹⁾ большевицький? І, мабуть, підглянув як я кріса чистив. Та нічого, я його тепер не боюся”.

¹⁾ Шпик — шпигун, агент.

Того вечора Юрко був неспокійний, вибігав кілька разів на стежку, а тоді ліг спати.

Серед ночі хтось постукав до вікна. Юрко враз схопився. — Та чого ти? — загримала мати і пішла до вікна. Впевнившись, що то свої, вона відчинила двері. До хати зайшло три повстанці. Юрко їх зустрів серед хати і так хвилювався, що не міг говорити. „Мабуть, я вже й піду з ними. А я кіса закопав глибоко, треба буде відкопувати” — міркував Юрко, поки повстанці віталися та говорили з батьками. Потім якийсь чужий, мабуть командир, покликав Юрка до сіней і почав напівжартома: — Це той, що захотів великого? В підпілля чи що?

— Так... Я і сьогодні можу йти.

— Ні, чекай, сину, в підпілля нема чого спішитися — сказав серйозно повстанець. — Ти сину багато більше великого зможеж зробити легально. Ми тобі даватимемо завдання, а ти їх виконуватимеш. І розвідчик з тебе буде, і багато різного діла для тебе є. Все це буде для України. А все, що ти зробиш доброго для України — це і буде те велике. Ну, як? Згода?!

— Згода, — зітхнувши, сказав Юрко. В підпілля йому більше хотілося, але й так добре.

Потім повстанець дав Юркові книжечок, а між тим завдання з розвідки, та сказав, щоб Юрко зіпсував молотарку, щоб хліб поспішно не вивезли із села, щоб люди вспіли наносити.

— Але гляди обережно, щоб ніхто не бачив, а то буде біда тобі — сказав повстанець.

Вже було недалеко до ранку, як повстанці пішли від Левиних. Юрко вже до ранку не спав, а ранком пішов на роботу. Та вже не той, він за цю ніч став цілком дорослий. По-дорослому дивився тепер на все. Обмірковував, як він краще проведе розвідку, та як поламає молотарку.

Коли почали молотити, Юрко пішов на тік, де стояла молотарка, розглянувся. Вже один день молотили, а люди возили хліб на зсипний пункт. Вечором Юрко підліз під молотарку зовсім не помітно і всадив зуба з борони в сніп. — „Хай молотять!” — весело сказав, а сам пішов геть. Звичайно для людей він би цього ніколи не зробив, але для большевиків можна ще гірше зробити.

На завтра молотарка поламалася і цілий тиждень її лагодили. А люди тимчасом зерно носили з поля додому. Юрко був цілком задоволений із своєї роботи. — От і матимуть люди хліб. А так би большевики ввесь вивезли.

Після того Юрко дістав завдання спалити клуб.

— Не можливо більше терпіти такої розпусти, Большевики затягають молодь в клуб і там влаштовують вечірки. Співи, свисти — аж село розлягається! Навмисне це роблять, щоб молодь не відчувала страждань свого народу, щоб московцилась! Люди з горя плачуть, а вони в клубі скачуть, — так вияснив повстанець Юркові мету цього завдання.

Напроти клубу поміщались стрибки¹⁾ з участковим²⁾ — значить не легке це завдання. Юрків зверхник разом із Юрком довго обговорювали, як краще виконати це завдання. А тоді, як все було обговорене, зверхник потис Юркові руку, і сказав:

— Тримайся, друже! Та гляди не нароби халепи!

Юрко аж на голову підріс — його назвали „друже”!

Другого дня Юрко ще раз обміркував, як буде виконувати це завдання, а тоді взяв в кишені дві пляшки бензини і клоччя та й пішов ліском аж під клуб. Постояв там добрих пів годин. Навкруги було тихо. З клубу вже всі розійшлися. Юрко тоді підкрався ззаду

¹⁾ **Стрибки** — большевицькі озброєні агенти для поборювання повстанців.

²⁾ **Участковий** — начальник стрибків.

під клуб, виліз на яблуню, що звисла своїми вітами на стріху клубу, і встромив клоччя, облите бензиною, під стріху клубу. А тоді секунду послухав, не чув нічого, крім биття свого серця. Він черкнув сірник і всадив під стріху, а сам, мов кіт зіскочив із яблуні і побіг в гайок. Юрко відбіг вже аж на городи, оглянувся, а з клубу було полум'ям аж під небо і стрибки стріляли і бігали бішено навколо клубу.

Юрко манівцями дістався додому і ліг спати. Та не спав. А все прислухався.

Другого дня був гармидер в селі. Большевики робили облаву, шукали за „бандитами“, що запалили клуб, бо стрибки присягалися, що цих „бандитів“ було коло десять, і що самі бачили, як вони тікали в ліс. А стрибки стріляли за ними.

Юрко так радів, що не міг діждатися побачення з повстанцями, щоб розказати їм новини.

Не стало клубу, стало тихо в селі, не чути ні криків ні вересків п'яної молоді, настав спокій. „Оце добре зробили, що спалили клуб, а то вже гадюче кубло розвелось” — казали люди.

Юрко радів, що зробив корисну роботу для цілого села.

Третього дня Юрко пішов на зустріч з повстанцями. Ішов ліском і зовсім не бачив, що за ним крадькома іде Янко. Хоч Юрко кілька разів оглядався та проте не завважив Янка. Янко як злодій крався за Юрком.

Янко большевикам сказав, що бачив, як Юрко чистив кріса і ті дали йому завдання слідкувати за Юрком, а як він вислідкує, що Юрко зустрічається з повстанцями, то тоді йому, Янкові, дадуть годинник. „Годинник!” — тішився Янко і ліз, як юда, за Юрком.

Юрко підійшов на місце зустрічі і сів під деревом, чекаючи повстанців. І на гадку йому не прийшло, що за яких 50 м. лежить Янко за корчом. Сходив місяць, було тихо і гарно в лісі. Юрко сидів і мріяв, як він незабаром стане повстанцем і буде з крісом ходити лісами на пострах большевикам.

А Янко лежав і думав: „Оце, як вернуся додому, то скажу участковому, що я вже вислідив Левина, як він зустрічається з повстанцями. А тоді мені дадуть годинник!” — Янко мило і солодко усміхався, йому лоскотало серце.

Незабаром почувся тріскіт гілочок. Юрко насторожився. „Вони” — подумав. Нараз легкий свист. Юрко відповів тихим свистом три рази. Повстанці підійшли до нього.

Янко тепер лежав із завмершим серцем: „А що, як побачуть?” — мелькало йому в голові. Він боявся так зубами цокав. Він чув шепіт Юрка і повстанців, а тоді бачив, як всі вони і Юрко пішли далі.

Тоді Янко легше відітхнув і став лізти назад. Проліз він яких 200 метрів, нараз: Стій! Хто є? Янко так

злякався, що відразу не міг ні слова сказати, тільки зубами цокав і дивився, як сова на повстанця, що тримав його за ковнір ззаду.

— Ти хто?! Чого ти тут?! — допитувався повстанець Янка. А Янко не говорив, тільки дивився витріщеними очима на повстанця і не міг зрозуміти, де цей повстанець взявся.

А цей повстанець просто напросто стояв на варті, коло речей, що лишили повстанці, його товариші поки вернуться із зустрічі.

От і неповезло Янкові.

Як повстанці повернулися, а з ними й Юрко, то тут він так здивувався, що побачив Янка, що не міг з дива зійти.

— Це ж Янко, голови син...

— Слідив за тобою, Юрку, хотів большевикам продати!

— Собака, собака! — Юрко плюнув на землю, а тоді додав: — Він такий є, він підлий.

Зверхник Юрків сказав Юркові йти додому, але добре вважати. Вони розійшлися.

Янка повстанці забрали з собою.

Юрко вертався з лютючками¹⁾ за пазухою. Сьогодні їх рознесе селянам на подвір'я.

Другого дня голова і голови жінка репетували, що пропав Янко. В селі були большевики і шукали когось, казали, що в селі є 10 бандитів, бо появилися лютючки.

Наш Юрко тільки підсміхався і мовчав. Він як „кіт в чоботях” — тихо ходить, багато робить, та ніхто про це не знає, а кажуть, що то 10 роблять.

¹⁾ Лютючки — друковані листки із зверненням до людей.

Пригоди Миколки

Миколка наш раненько вранці
Взяв кошик та й у ліс майнув.
Шукав грибів, знайшов повстанців,
І цілий день у них пробув!

Що бачив дива він у них!
Горить вогонь, вариться кава,
Під дубом сплять; а три якихсь
Миколку вчили про державу!

* * *

Як Івасик був маленький,
Він завжди питався в неньки:
Як ту пісню зачинати,
Що торік співали тато?

А тепер Івась великий,
Не питає неньки тихо.
А співає лад до ладу:
„Бий Москву! Не будь по заду!”

Українська пісня

Дорогий скаб українського народу — наша українська народня пісня. Бо в пісню народ втілив свою душу. Від давніх-давен аж до сьогоднішнього дня український народ складає пісні, в яких виливає свою тугу і радість, свій біль і гнів.

В піснях ми співаємо, виливаючи тугу за волею, кидаючи прокляття ворогам, що загарбали Україну. В пісні ми оспівуємо своїх героїв, що боролися і борються за волю України. В пісні ми оспівуємо нашу гірку долю в московській неволі, і ми складаємо пісні про майбутній день визволення України з-під московського ярма.

Пісня — це душа народу!

Вороги та загарбники України, як от Москва, накидають нам свої пісні, примушують співати їх. Вони підробляють свої московсько-большевицькі пісні на лад народніх українських пісень, кажуть, що то український народ творить пісні про Сталіна, та всяких стахановців¹⁾. Всім відомо, що це брехня! І ніколи ці пісні не житимуть такі довгі віки в народі, як справжня українська народня пісня. Бо сталінські пісні співаються під примусом, бо це не народні пісні.

Та що там сталінські пісні проти українських народніх пісень! Це ніч проти дня!

Українська пісня пережила багато століть, її народ переховав у своєму серці, якнайдорожчий скарб. І ні-

¹⁾ Стахановець — від ім'я Стаханов; той, що перевиконує норми праці.

коли наша пісня не змарніє, ніколи не постаріється! Ми завжди співаємо і слухаємо її з однаковою насолодою, з однаковим захопленням.

Москва, як закабалила¹⁾ Україну, взялася знищити нашу українську народню пісню, як і все українське. Вона заборонила їх співати, переписувати, поширювати в народі. І цим вона нанесла великої шкоди українській пісні, бо тоді наша пісня ниділа не розвивалася. Але нам Бог послав Миколу Лисенка. Це видатний діяч мистецької української музики і пісні. Це справжній наш мистець.

Микола Лисенко народився 1842 року на Полтавщині. Вчився в Харківському університеті, а потім переїхав до Києва і кінчив університет св. Володимира в 1861 р. В Києві Микола Лисенко почав захоплюватись українською народньою піснею і став над нею працювати. Він збирав серед народу народні пісні і складав до них музику. В 1863 р. М. Лисенко виїхав до Німеччини, щоб вчитися в консерваторії — найвищій музичній школі. Там він був найкращим учеником. Там же він і почав свою справжню творчу діяльність. Дуже багато музичних творів написав Лисенко і всі вони пишуться красою і славою серед світових музичних творів.

Ще в дитячі роки М. Лисенко писав музичні твори, але в консерваторії він написав свій перший величній твір — це була музика до заповіту Т. Шевченка.

М. Лисенко написав кілька опер, серед них три дитячі: „Коза дереза“, „Зима й весна“, „Пан Коцький“. Це прекрасні дитячі опери!

Все своє життя М. Лисенко присвятив українській пісні і українського театру. Він гуртував навколо себе українську молодь і вчив її співати та грати в театрі.

Помер Лисенко 24. жовтня 1912 року, залишивши по собі в спадок для народу величезний скарб — це українська музика і пісня.

¹⁾ Закабалила — поневолила.

Бачите, діти, що така видатна людина, як М. Лисенко, що пишався світовою славою, присвятив все своє життя українській пісні. Так, як же ми, діти українського народу, де народилася ця пісня, можемо забути її?!

Ні, ми не можемо співати чужинецьких пісень, накинених нам силою! Ми хочемо і будемо співати свою рідну народню українську пісню!

Геть, московсько-большевицькі пісні!
Українська народня пісня не вмере!
Співайте свої рідні пісні!

Пісня Українських повстанців

Борімось, брати українці,
Не час на зневіру, не час.
Для нас світлий день ще настане
І сонце засяє для нас.
Почують і доли і гори
Ще брязкіт оружжя і спів,
Гей, гей синьожовті прапори
Замають і Київ і Львів.
Ставайте рядами у бій!
В змаганнях ми волю здобудем
Україні — Вітчизні своїй.

ШКОЛЯРКА ОЛЯ

Раз вернулась Оля з школи
Тай у мами запитала:
Мамо, чи наш батько — Сталін,
Як учителька казала?

Ні, дитино, це не правда!
Ворог він найтяжчий нам є.
На Сибір, в тюрму, в табори
Він українців засилає!

МИ НЕ ПІДЕМ У ПІОНЕРИ

Нині вчителька хотіла
Записати в піонери¹⁾
І Степанка, і Данилка,
І Оленку, й Галю й Віру.

Діти дружно повставали
І таке сказали враз:
— В піонери ми не хочем!
Це ганьба, це не для нас!

¹⁾ **Піонери** — комуністична діточа організація.

ХТО В КОГО ВЧИТЬСЯ І ХТО СТАРШИЙ

Скільки років Києву? Ми не знаємо точно. Є тільки відомості, що це дуже-дуже старинне місто. Заселений він ще за старо-кам'яної доби. Це приблизно 100 тис. років до нашої ери. Київ — це одне з найстаріших міст східньої Європи.

В давні часи через Київ проходив шлях торговельний, що звався „Шлях з варяг в греки”. Ним їздили купці аж з Норвегії в Грецію. Шлях цей проходив Дніпром і Київ був головним осередком торгівлі на сході Європи. Тому це місто дуже розбагатіло і розвинулося. Наші князі жили у Києві і це була їхня столиця. Від міста Києва пішла й назва найдавнішої української держави — Київська Русь. З усіх кінців світа до Києва приїжджали мандрівники, щоби подивитися на Київ. Це були і греки, і болгари, і араби та інші. Князі Київської Русі запрошували митців і вчених до Києва працювати: переписувати книжки, малювати, різьбити. Особливо цим відзначився князь Володимир Великий та Ярослав Мудрий. За їхнього князювання Київ дуже розбагатів і розвинувся. Зробився культурним центром східньої Європи. Київ був столицею найдавнішої української держави — Київської Русі. Там жили, працювали наші князі, там їх і поховано. Ще й досі стоять гробниці князів св. Ольги, Володимира Великого, Ярослава Мудрого в соборі св. Софії.

А Москви ще довго довго не було на світі зовсім. Не було й їхньої московської держави. Перші згадки про Москву є в 1147 році. Москва тоді була дике темне північне село, а не місто.

Не було там ні вчених, ні митців, як в Києві. Там жили напівдикі племена — це предки теперішніх москалів. Москва проти Києва була дуже-дуже мізерна. Київ держав першість в усій східній Європі. Вага Києва дотягнула аж до XVII ст. поки України не підбила Польща, а потім Москва.

В 1615 р. в Києві була заложена Могилянська Академія. Її основоположник був Петро Могила — Київський митрополит. Тоді ще ніде в східній Європі не було академії. Звідусіль їхали до неї вчитися. І москалі також вчилися в нашій Київській Академії, бо своєї не мали. Українці вчили москалів і читали і писали. А потім, як Москва поневолила Україну, то зліквідувала і Київську Академію, а її вчених та митців забрала до Московщини. Москва пограбувала Київ, забрала наші найдорожчі історичні цінності: книжки, образи і інші речі. Та проте ще довго Московщина вчилася в українців.

Бачите, діти, що Росія вчилася і запозичила знання в нас, в Україні, що місто Київ старший на багато-багато сторіч від Москви. А сьогодні большевики брешуть, ніби ми, українці вчилися і вчимося в москалів, що ми молодші брати росіяни. Яка брехлива Москва! Ганьба їй!

Теперішня народна творчість

Було в селі аж сорок коней!

Сіяли й орали . . .

Як в колгосп їх позводили,

Взяли й поздыхали!

В здоровому тілі — здорова душа!

Смійся, сонце, нам у вічі,
Обціловуй нам груди й чоло.
Ми до тебе йдем на стрічу,
Щоб здорове в нас тіло було!
Будем бити ворогів москалів-большевиків
— Треба мати м'язи дужі,
І здорові наші душі,
Наші душі!

Вітре буйний, вітре дикий,
Розшматовуй волосся і рви!
Ми до тебе сміємося —
Проти вітру ми любимо йти!
Будем бити ворогів москалів-большевиків
— Треба мати м'язи дужі,
І здорові наші душі,
Наші душі!

Дощ краплистий нас обмие,
Вітер дикий обсуше-утре.
Сонце блисне — ми зрадієм,
Заспівачемо й підемо вперед!
Будем бити ворогів москалів-большевиків
— Треба мати м'язи дужі,
І здорові наші душі,
Наші душі!

ЗАГАДКИ

- 1) Зброю беруть і большевиків б'ють. Як їх зовуть?
- 2) Всі українці щиро прагнуть, щоб Москву звоювати, а що побудувати?
- 3) Стоїть хата зелена та пишна: килими з барвінка, фіранки з берізки, на стінах і рожі і ліски, над стелею хмарки пливуть, в ній повстанці живуть. Як її зовуть?
- 4) Як таких людей звати, що Сталін через них не може спати?

---ooOooo---

З М І С Т :

	Стор.
Передмова	3
На зміну йдем	5
Свято УПА	6
Скоро, скоро підростем ми	7
Юні патріоти	8
Пригоди Миколки	18
Українська пісня	20
Пісня українських повстанців	23
Школярка Оля	24
Ми не підем у піонери	25
Хто в кого вчився і хто старший	26
Теперішня народня творчість	27
В здоровому тілі — здорова душа!	28
Загадки	29

